

OCTAVIAN GOGA

DIN LARG

POEME POSTUME

BUCUREȘTI
FUNDAȚIA PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ „REGELE CAROL II”

39, Bulevardul Lascar Catargi, 39

1939

DIN LARG

S'AU TRAS DIN ACEASTĂ CARTE, PE
HÂRTIE VIDALON, O SUTĂ CINCIZECI
DE EXEMPLARE NEPUSE IN COMERT,
NUMEROTATE DELA 1 LA 150

OCTAVIAN GOGA

D I N L A R G

POEME POSTUME

BUCUREȘTI
FUNDAȚIA PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ „REGELE CAROL II”
39, Bulevardul Lascar Catargi, 39
1939

DIN LARG

D I N L A R G

Eu urc spre culme. . . Mi-a rămas în urmă
Noroiful prins în putreda-i osândă
Infrigurata patimilor turmă
Cu chiot lung de 'ntrecere flămândă . . .

Eu urc . . . Acolo jos în adâncime
Aud vieța ce-și întinde hora ;
E necurmatul cântec din vechime.
Il știu . . . mai bine n'o să-l știe nime,
Căci am băut din cupa tuturoră
Și l-am plătit cu lacrimi și cu rime . . .

Acum în drum când mă opresc vreodată
Și fac popas la nouă cotitură,
Priveliștea din înălțimi s'arată
Atât de 'ngustă, strâmbă și ciudată,
Cu valul ei de dragoste și ură,

Că orice pas de mergere 'nainte,
Imi năruie-o aducere aminte,
Imi frânge-un glas, un zâmbet, o icoană . . .
Din câte jos m'au urmărit în goană . . .

Și tot așa . . . de-acum o să-mi rămână
Aceași țintă fără de zăbavă,
Să-mi ușurez povara de țărână
Să-mi cer de sus paharul de otravă!

Jur împrejur e largul care cântă,
E soare 'n cer, e sărbătoare sfântă
Și 'n vreme ce mi-a amuțit pământul
Fiorul păcii 'n suflet mi se lasă,
Eternități îmi flutură veștmântul;
Simt Dumnezeu cum mă primește 'n casă . . .

Mai sus! . . . Mai sus! . . . Cetățile de stele
Cuprind rotirea gândurilor mele,
Și ca un sân ocrotitor de mamă
O năzuință proaspătă mă chiamă:

— Neprihănită, mândră poezie,
Lumină albă pururi adorată,
Ascultă-mă cu ruga mea târzie,
Și fă pe veci în minte să-mi tresalte,
Strălucitoare, rece și curată,
Singurătatea culmilor înalte . . .

PROFETUL

Am fost proroc pe drumul din pustie
Când zilele mureau nemângăiete,
Am fost proroc, izvor de apă vie,
Toți m'ați băut de friguri și de sete.

Un vaer surd din veacuri depărtate
Venea la mine 'n noapte să mă cheme,
Și mă găsea cu buze 'nfrigate
Din plânsul vostru împletind blesteme.

Iloți flămânzi de pâine și de soare,
In carnea mea eu v'am dospit fiorul,
Și despiciând a vremilor vâltoare
Prin graiul meu vorbea Mântuitorul.

Insângerat v'am răscolit cărare
Cu inima, cu pumnul și cu dinții,
M'am îmbrăcat în neguri și pierzare
Ca să vă dau limanul biruinții . . .

Când valul meu s'a revărsat pe uliți
O clip' abia, din larga lui năvală,
Din mii de guri, din strigăte și suliți,
I-am auzit cântarea triumfală.

O sgură neagră i-a rămas în urmă.
Ce mic e azi alaiul tuturor!
Străină mi-e biruitoarea turmă
Cu tot noroiul unde-și joacă hora.

Un chiot strâmb îmi urlă la fereastră
Norocul lui mă muștră și mă doare,
Nu-i visul meu în fericirea voastră,
Eu, am vestit o altă sărbătoare.

Mă 'ntorc din nou spre culmi de-odinioară
Ca să nu-mi sfarm o sfântă profeție,
Cu ce mai am din vechea mea comoară
Lăsați-mă să plec iar în pustie . . .

ISUS PE VALURI

In noaptea-aceea neagră și târzie
Călătorea departe uraganul,
Cu repezi pași împinși de vijelie,
Cu repezi pași de repede pierzare,
Când peste-albastra apelor mânie
S'a deslușit Isus Nazarineanul,
Cu brațu 'ntins spre binecuvântare . . .

Apostolii, cu teamă și mirare,
Și 'n preajma lor îngenunchiat poporul,
Infiorați de mândra arătare
Stăteau la mal, privind pe 'nvățătorul
Ce-alunecând pe-a undelor cărare,
Inainta prin trăznet și genune . . .

Pe urma lui, supuse de minune,
Pe rând primind cereasca lui muștrare,
Se potoleau furtunile nebune,
Și firea 'ntreagă-i resimțea fiorul . . .

Scăpau corăbii prinse de vârtoare,
 Din nou vieța se 'ntorcea pe valuri,
 Când păsări albe, reluându-și sborul,
 Pescarii veseli năzuiau spre maluri . . .

Și 'n vreme ce ființa-i zâmbitoare
 Impurpurată 'n sfânt' aureolă
 Se prelungea topită 'n depărtare,
 Strălucitoarea cerului cupolă,
 Cu praf de stele luminând decorul,
 Se aprindea mai tare, tot mai tare,
 Ca să apară 'n drum Mântuitorul,
 Semănător de liniște pe mare!

.

Legendă veche, plină de 'nțelesuri
 Ce-ai luminat prin veacuri de rugină,
 Și 'n rătăcirea negrelor eresuri
 Ai mângâiat singurătăți sihastre,
 Legendă veche, floare de lumină,
 Azi tot mai mult cu taina ta mă 'mpresuri . . .

Corăbier bolnav al vremii noastre
 Mi-e prora frântă și zdrobit catargul,
 De-atât potop de vifor și dezastre,
 Dar ochii mei tot mai visează largul . . .

Te chem deci, blând îmblânzitor de fiare
Tu care împaci hotare cu hotare
Și picuri dulce liniștea uitării
În bietul suflet văduvit de mamă;

Ori-unde ești, și orișicum te chiamă,
Tămâia mea de ucenic te-așteaptă
Stăpân măreț al valurilor mării,
Tu care 'nfrâni în adâncimi vulcanul,
Prea milostive Crist de legea nouă,
Spre tine 'n noapte ruga mi se 'ndreaptă . . .
Și mi te-arată iarăși oceanul
Cum întinzându-ți mâinile amândouă,
Spui lumilor cuvântul: P a c e v o u ă !

P O E T U L

El nu-i canar de colivie,
Nici câine paznic de ogradă,
Nici cal de ham, bun de corvadă,
Nici vultur de menajerie . . .

Demult în noaptea cea dintâie
Când ochii lui au prins să vadă,
Era o noapte de baladă
Cu cer rănit de vijelie.
Superba morții serenadă
Cânta pe-a mărilor pustie
Și 'n zarea neagră-plumburie
Urla un lup flămând de pradă,
Iar dintr'a norilor grămadă,
Un fulger groaznic de mânia
Se ascuțea în drum să cadă
Pe niște lanțuri de robie.

Atunci ursita care scrie
Cărarea din copilărie,
Simțind a cerului dovadă,
Și-a zis zâmbind cu ironie:
— Nu-l fac canar de colivie,
Nici câine paznic de ogradă,
Nici cal de ham, bun de corvadă,
Nici vultur de menajerie . . .

Și-a scris în carte:

Poezie!

ST E J A R U L

Pe vârf de deal în largul de zăpadă,
Bătrân stingher stejarul e de pază,
Subt bolta lui vin corbii de s'așează
Când umbrele 'nserării prind să cadă.

Jur-împrejur e gol, e frig, e groază . . .
Ș'a lupilor flămândă serenadă,
Din când în când, în noapte-i dă dovadă
Că 'n depărtare, ura mai veghiază.

El, mut și blând, stă fără să se 'ncline,
Acolo unde 'n vifor și urgie
Blestemul rădăcinilor îl ține . . .

Cu împăcare înfruntând povara,
Infășurat în vechea lui mândrie,
E neclintit: visează primăvara . . .

P A C E

Eu port adese 'n mine-o închisoare
In care strigă făcători de rele,
Din negura adâncurilor mele
Ei vin flămânzi de aer și de soare. . .

De câte ori îmi bat după zăbrele
Și-ar vrea să frângă vechile zăvoare . . .
I-aud cum cer în depărtări să sboare
Cu glas dogit, cu urlete rebele . . .

Dar totdeauna, pocăita minte,
Temutul paznic, fără de iertare
Nemilostiv le iese înainte.

Inchide porți cu mâna-i pricepută
Și 'n urma ei în suflet reapare
Aceași pace veștedă și mută.

REGINA ELISAVETA

LA 70 ANI

E sărbătoarea bătrâneții în car-un zâmbet de Regină
Ne spune azi cea mai curată poveste-a firelor cărunte,
E-a tinereții sărbătoare la care-o lume azi se 'nchină,
Căci niciodat' zăpada vremii n'a nins o mai senină
[frunte . . .

O ploaie de lumină albă în larguri de pământ se
[mparte,
Magia versului coboară din preajma unui tron de
[aur,
Și ne 'ntrebăm în clipa asta ce-ți strălucește mai
[departe:

E oare stema ta regală, ori e cununa ta de laur ?

De lângă Rinul care-odată urzea visarea ta bălaie
Și pân' la marea ce răsfrânge acum argintul tău din
[plete

In case cu tavanuri scunde te simte-a inimii bătaie,
Pe Tine care-ai fost crăiasa durerilor nemângâiete...

1883—1933

Intâiul Rege-aici în brazi sub creste
Și-a prăznuit în piatră biruința,
Ș'asemeni lui Manole din poveste
La temelie și-a zidit credința.

De-atunci, șirag, cincizeci de ani trecură,
Potop de sânge le-a 'nroșit veleatul,
Și-un vis slăvit de-a veacurilor gură
S'a izbândit, de-a-lungul și de-a-latul.

— « Bătrâne Domn, azi vin să-ți văd sălașul
« Și cer povața Ta să-Mi reînvie,
« Eu, Regele, nepotul și urmașul,
« Al treilea în Scaunul de domnie.

« Spre depărtări azi ochii mei se 'ndreaptă
« Și vorba mea dau chezășie vouă,
« Că voi clădi cu cumpănire dreaptă
« Pe ziduri vechi o Românie nouă » . . .

R Ä S B O I

DE PROFUNDIS

Nu mai sunt șesuri netede în țară
Câmpii de grâu ca marea 'nșelătoare,
Intinse miriști fără de răzoare,
Ce 'n strălucirea razelor de soare,
Iși legănau în pragul altor zile
Cu leneș ritm, podoaba legendară . . .

Nu mai sunt șesuri netede în țară,
Căci pretutindeni au crescut movile,
Să 'nsemne drumul morții călătoare . . .

Movile, tristă zestre funerară,
Biserici noi, turnuri de schelete,
Morminte multe și nemângâiete,
Tăcute urne, tainice coline,
Grozave peșteri, ce 'ngropați ruine,
Voi răsăriți pe lanul plin de spice,
In umbrele amurgului de vară,
Ca niște pumni ce vor să se ridice
Să spargă bolta zărilor albastre . . .

Infricoșate-s pivnițele voastre,
Vulcani aprinși le dorm în măruntaie,
Credinți și doruri, râuri de văpaie
Din uri și patimi prinse 'n jurăminte:
E toată goana sângelui fierbinte,
E țintirimul plin de oseminte,
Ce s'a umplut din câmpul de bătaie . . .

O iarbă moale, proaspătă și grasă,
A îmbrăcat c'un verde de mătăasă
Aceste culmi ivite pe câmpie,
Din haina lor rād flori de păpădie,
Dar jos, subt stratul țarinei mănoase,
Ele închid o vastă 'mpărăție
De năzuinți, de carne și de oase . . .

Sunt morții noștri încleștați sub glie,
Nenumărate trupuri sdrențuite
De fier și plumb, de-a cailor copite,
In furtunoasa luptelor năvală.
Sunt cei căzuți în clipa triumfală,
Biruatorii câmpului de plângeri,
Cari murind zâmbeau în agonie;
Sunt măcinișul negrelor înfrângeri,
Bieți mucenici ce 'n hora de obuze
Cu pieptul gol au vrut să 'nfrunte valul
Și-au fost striviți cu blestemul pe buze;
Sunt umbrele ce-a asvârlit spitalul
Din patul lui subt huma milostivă,

Ologi și ciungi mușcați de mitraliere,
Cu chipuri reci și strâmbe de durere;
Sunt gloata tristă, morții fără lupte,
Cei înghețați de frig în straie rupte,
Cei oropsiți de foame și de boală . . .

Toți înfrățiți în neorânduială;
I-acopere pământul, deopotrivă.

Străine, tu culegător de grâne,
Tu ce-mi cutreeri țara după pâne
Și 'nfășurat în nepăsare crudă
Iți porți în larg privirea fără milă;
Nu te opri întrebător în cale,
Când treci pe lângă tragica movilă,
Vorbește 'ncet să nu mi te-audă,
Nici să priceapă umbletele tale,
Ce-ar răscoli în adâncimi vulcanul . . .
Ia tot belșugul holdelor cu tine,
Nici nu gândi, că 'n snopii ce vei strânge,
In orice bob avem un strop de sânge;
Tu satură-ți cohortele păgâne,
Dar fugi grăbit în drum printre coline,
Căci n'are iadul draci să-l mai înfrâne
Când s'a porni de-acolo uraganul! . . .

Iași, 1918.

P O V E S T E V E C H E

De câte ori vremea cu sânge ne-adapă
Obida din cronica Țării,
Aceeși poveste de veci se desgroapă
Și strigă în noaptea uitării.
Ea spune de oameni, de câmp și de munte,
De tine, prostime săracă,
Ursită să fereci din trupuri o punte
Ce nu pot dușmanii s'o treacă.

De voi scriu moșnegii pe foi de ceasloave,
La fel își înșirue slova,
Neculce la carte, și Vodă 'n hrisoave
In Țara de jos și 'n Moldova,
E lege bătrână, și legea-i păstrată,
Să dați voi pământului moaște,
Căci multe potopuri hotarul ne-arată,
Dar zid, numai unul cunoaște.

Așa ne păzirăți străvechea moșie
Cu brațe de plug și de sapă,
De-atâtea ori moartă, dar pururea vie
Tot viforul nostru ne-o scapă.
Și astăzi când moartea o simt la fereastră
Povestea aceeași rămâne:
— Luați aminte, boieri dumneavoastră,
Să știți să ne-o spuneți și mâine! . . .

Iași, 1917.

PĂMÂNT ȘI CER

I

Pământ, pământ . . . Ogradă vinovată
C'un furnicar la orice cotitură,
Cu măruntaie putrede de ură,
Povestea ta o știu . . . e neschimbată . . .

Așa, muncit de-o tainică arsură,
Râvnind o nouă jertfă 'nsângerată,
Flămând și rău, așa mi te arată
Din moși-strămoși a veacurilor gură.

De-aceea, 'nvins și obosit de tine,
Cu sufletul chemat de zări senine
De câte ori mă cerceta misterul,

Eu, însetat de-o nevăzută țară,
Smulgându-mă din haina ta murdară,
Priveam în sus, mă mângâiam cu cerul . . .

II

Acolo 'n slavă, binecuvântate,
Ardeau lumini sfințite din vechime,
Era un templu unde n'a fost nime
Din lumea asta plină de păcate . . .

Altar aveam acolo 'n înălțime,
Căci după poarta bolții înstelate,
Homer mi-a dat a zeilor cetate,
Isus mi-a dat curata lui Treime . . .

Putea oricât să stărue minciuna
Aci în praf . . . căci ochii totdeauna
Scăldându-se 'n țăriile albastre,

Mă învățau în nopți de reverie,
Că este sus în cer o armonie,
Ce-i dincolo de patimile noastre . . .

III

Azi în zadar vrea inima bolnavă
Să-mi prind'un vis din norii moi de seară,
Azi umbrele amurgului de vară
Miroase toate-a moarte și-a otravă . . .

Sbătându-se în goana lui de fiară,
Pământul simt cum s'a urcat în slavă
Mașina lui îmi uruie grozavă
Spărgând a bolții pace legendară . . .

Rănit văzduhul tremura 'n răsfrângerii,
Se duc din el popoarele de îngeri,
Și 'n mintea mea un basm frumos se frânge!

Nu mai ești sfântă rază diafană,
Căci cerul alb și fără de prihană
Azi e stropit cu pete mari de sânge . . .

Iași, 1917.

C E A H L Ă U L

Va fi 'ntr'o zi de primăvară
Cu molcom svon în zări albastre,
Când poate nimeni n'a mai plânge
Fărămițarea țării noastre.

In negură de ani de zile
Se va fi cufundat Calvarul
Și doar bătrânii de-or mai spune
Pe unde-a fost de mult hotarul . . .

Atunci se va urni de-odată
Intr'un cutremur toată firea
Și-un chiot surd din depărtare
Va despica nemărginirea . . .

De peste granița cea nouă,
Ca o sălbatică urgie,
Strigând spre țarina Moldovei
Un munte s'a porni să vie . . .

Și va să 'nsemne cronicarul
Atunci o zi vijelioasă,
— Ceahlăul n'a rămas la dușmani
Ceahlăul s'a întors acasă.

Chișinău, 1918.

AFARĂ TRECE MOARTEA

Afară trece moartea în goană peste țară,
I-atâta plâns și vaiet ș'atât blestem afară,
Că brațul meu tresare și mă 'nfior, femeie,
Ca mâna ta plăpândă în mâna mea să steie,
Acum când trece moartea în goană peste țară...

N'auzi ce munți de patimi ne strigă la fereastră,
Să ne topim într'înșii și noi văpaia noastră,
Un picur în pierzarea care-și întinde hora.
Al tău nu pot fi astăzi, căci sunt al tuturor,
Acum când munți de patimi ne strigă la fereastră...

Ridică-ți ochii tulburi și roagă-te, femeie,
Ca svon de biruință să vie din tranșeie,
Să-mi scuture din suflet funinginea și ura,
Să pot să-ți dau iar ție și inima și gura,
Ridică-ți ochii tulburi și roagă-te, femeie...

VORBESC TĂCERILE

Vae surdis!

Acum când tunul nu mai bate
Pe culme sus la Mărășești,
Vorbesc tăceri înfricoșate
In largul țării românești.

Intunecate valuri mute,
Fără de glas, fără auz,
Sunt mai grozave, mai temute,
Ca viforul dela Oituz.

Le poartă vântul primăverii,
Și cresc și tulburate vin,
Sporind furtunile tăcerii,
Din Dorohoi la Severin.

Pe urma lor bolnav pământul
Resimte taină și fior,
Otravă n'a avut cuvântul,
Mai tare ca otrava lor!

Căci nu sunt vorbe 'ntraripate
Să-l spuie-al inimii îndemn,
Cum strigă brațele trunchiate,
Cum plâng picioarele de lemn.

IN BIVUAC LA AKERMAN

Adie 'n soarele de-amiază
Un vânt de secetă dușman,
Batalionul cantonează
Pe-un vârf de deal, la Akerman.

Printre scaieți și polomidă,
Jos pe nisip lângă răzor
Sunt puștile în piramidă
Și sunt soldați în umbra lor.

In largul zărilor senine
Lucește lacul solitar
Și golul stepei ucraine
In depărtări peste hotar.

Flăcări zac întinși pe spate,
Olteni de fel din Mehedinți,
Cu ochii 'nchiși pe jumătate
In ploaia razelor fierbinți.

Ce amintiri, ce griji, ce gânduri
Le-or fi umbrind acest popas ?
Că s'a făcut tăcere 'n rânduri
Și nu s'aude niciun glas . . .

Târziu un fluier prinde-a zice
O doină veche de pe Jiu,
Din ochi dau lacrimi să le pice
De-atâta jale și pustiu . . .

O față doar se luminează
In somn . . . e domnul caporal.
— Nenorocitul se visează
La Alba-Iulia 'n Ardeal . . .

Vinerea Patimilor, 1918

H O R A M O R Ţ I I

Sus copii, în hora mare,
Hora morţii cea cu spor,
Dela Tisa pân' la Mare,
Bateţi straşnic din picior!

Sus copii, lăsaţi hodina,
Cântă tunul din vecini,
Buruiana şi neghina
S'o stârpim din rădăcini!

Sus copii, deschideţi focul
Şi-l urniţi ca un şuvoi,
Că nevasta şi norocul
Prea ne-aşteaptă 'n sat la noi.

Sus copii, întindeţi pasul,
Daţi năvală rând pe rând
Şi grăbiţi să vie ceasul
Biruinţii mai curând.

NOI

I N V I E R E

A fost o lungă jalnic' agonie
Cu stingere de fiecare clipă,
Mi-a fâlfâit pierzarea din aripă
Peste întinsa nopții 'mpărăție.

Drumeț înfrânt de-a patimii risipă,
Vâslaș bolnav purtat de vijelie,
M'a doborât a valului mânie
Gonind un vis ce nu mi se 'nfiripă.

Erau să vie cioclii să mă 'ngroape,
Când stând închis în casa mortuară
Tu te-ai ivit la patul meu aproape.

Atunci cu sfânta vieții frenezie
M'am ridicat din morți a doua oară
Și mi-am făcut din moarte-o cununie . . .

V I T A N U O V A

Te-am dărâmat, hotar de-odinioară,
Brâu împletit din lacrimi și din sânge,
Veriga ta de foc nu mă mai strânge
Și lanțul tău a încetat să doară.

Trecutul însă tot se mai răsfrânge,
Ca un paiangen tainic mă 'mpresoară
Și 'n inima mea fulgere coboară
Din zilele ce mă 'nvățau a plânge . . .

E în zadar! Din munții vechi de ură
Eu nu mai simt nicio fărămitură,
Pe veci în mine fiara a murit! . . .

Iar unde-a fost nenorocirea noastră,
Eu pretutindenii am câte-o fereastră,
Ce stă deschisă larg spre înfinit . . .

T O V A R Ă Ş I

Ii vezi tovarăşi . . . Liniştea de seară
I-a împăcat . . . Cei doi copaci visează . . .
Cu trupurile lor se 'mbrăţişează
Şi-o frunză nu-i pe ramuri să tresară.

Pe semne-acum când luna luminează
Ei se gândesc la vremi de-odinioară,
La vifore şi lupte ce 'ndurără
De când pe culme-alături sunt de pază.

Subt bolta lor cum stăm, nu ți se pare
Că sfânta noastră dragoste târzie
Ne mai trimite-o proaspătă iertare ?

Şi nu simți tu în suflet începutul
Unei vieți de nouă armonie,
Acum când moare 'n depărtări trecutul ? . . .

P U S T I U

Eu când mă uit în mine-arare,
Sărmanul suflet mă 'nspăimântă,
O casă goală mi se pare,
O casă care nu cuvântă . . .

In jur ograda stă pustie,
Perdeaua la ferești e trasă,
Iar într'un colț pare-că scrie:
Stăpânul a plecat de-acasă!

IN NOAPTE

Acuma când în noapte la tine gându-mi port
Mi e sufletul o casă din care-ai dus un mort,
Tot mai plutește încă fiorul stinsei vieți
Sunt urme de răsuflet ce-s scrise pe păreți . . .
Dar e atâta umbră în golul ce-a rămas
Și-atâta întunec se lasă ceas cu ceas
Că dornic să se spargă pustiul mut și sec
Aș vrea să-mi năruî casa, — s'o năruî și să plec . . .

S T R I G O I I

Case putrede, bătrâne
De rușine și păcate,
Case negre dărâmate
După voi ce mai rămâne ?

Sunt strigoii din vechime
Prinși în var și 'n cărămidă,
Să-i alunge, să-iucidă
Nu e 'n stare încă nime . . .

Cu răsuflute de ură,
In scrâșnirea lor flămândă,
Ei se 'nșirue la pândă
Pe la orice cotitură.

Orișicât de înainte
Noi împingem carul vieții,
Ei stropesc în ochi drumeții
Cu țărână din morminte.

Stați cu mâinile-amândouă
Meșteri mari în apărare,
Căci strigoi, cu mic cu mare,
Vor să strice casa nouă . . .

T R I S T I A

Tristețea mea, adâncă mare
Fără de margini, fără fund,
In largul ei fără hotare
Atâtea vifore s'ascund . . .

Tristețea, zestre de-o vieață,
M'a petrecut de obicei,
Tăcută peșteră de ghiață
Atât de frig e 'n umbra ei . . .

Tristețea ce zâmbește mută
Din ochii mei când ne 'ntâlnim,
Cu taina ei nepricepută
Mă chiamă azi în țintirim . . .

B R E V E S O G N O

Ce mort frumos s'a deșteptat în mine
Subt farmecul atingerilor tale . . .
O stea s'a smuls din negura din vale
Și-a răsărit o floare pe ruine . . .

Cu 'nfrigurări de visuri triumfale
Viața iar mi-a fulgerat prin vine
Și tainice nemărginiri senine
Mi s'au deschis strălucitoare 'n cale . . .

Femeie, tu, solia primăverii,
Tu mi-ai vrăjit misterul învierii
Și oaza magică dintr'o Sahară,
Unde-am murit pe veci a două oară.

DEPARTE

Și-acuma când pământul și apa ne desparte
Tu-mi vii tot mai aproape, cu cât plec mai departe
Și-aice firea 'ntreagă numai de tine-i plină
Și 'n jocul ei de umbre și 'n jocul de lumină,
Ori unde mă mai chiamă un strop răzleț de vieță
Tu vii și pretutindeni ești pururea de față . . .
Și azi mi te apropii . . . Iar mi-ai pătruns în casă
Din liniștea 'nnoptării tăcerea ta m'apasă.
Te simt tot mai aieva și-atâta de fierbinte
Cum simte ucigașul aducerea aminte . . .
Ești tu ca totdeauna, din nou îmi pari mai vie
Trecutul ca o fiară din neguri reînvie . . .
Mi-ai destrămat iar tihna, mi-ai sugrumat răgazul,
Răsufletul tău moale mi-a 'ncolăcit grumazul,
Mă strânge ca un șarpe cu solzii de văpaie
Și rostul tău îmi umple tot golul din odaie . . .
Din raza care trece ferestrele deschise
Imi flutură cuvinte odinioară zise

Mi se desfac prăpăstii din golul neființii
Aud cum patimi negre se sfâșie cu dinții . . .
Răsare-o glumă, un cântec, un zâmbet ori un vaier,
Mă năvălesc într'una, se sbuciumă, se 'ncaier
Și dintr'odat' păreții par căptușiți cu șoapte . . .
Ce groaznică orgie e 'n fiecare noapte! . .

C Â N T E C

Eu ți-am făcut un cântec, o salbă împletită
Din umbră și lumină, din patimi și din stele,
Iubirea mea păgână pe veci nepovestită
Cu zestrea ei întreagă i-o dau cântării mele.

Eu ți-am făcut un cântec să te petreacă 'n cale
Să-i simți arzând la tâmple suflarea de otravă,
Să reînvie noaptea în visurile tale
Imbrățișarea noastră flămândă și bolnavă.

S U F L E T U L

Ți-e sufletul o mare 'nviforată
Și 'n ochii verzi ce-mi strălucesc în cale,
Eu văd ca 'n două vârful de pumnale,
O tristă hecatombă 'nsângerată,
Intreagă jertfa biruinții tale.

Pe mine-adâncul apei mă 'nfioară
Cu tainele ce nu le știe nime,
Din undele ce suie și coboară
Imi reînvie basmul cu-o comoară
Ascunsă jos acolo 'n adâncime.

Drumeț chemat de viforele mării,
Cum m'am oprit rătăcitor pe maluri,
Simt fulgere în purpura 'nserării
Și 'n noapte-aud suspinele chemării
Luntrașilor, cari vor pieri în valuri . . .

CĂRBUNII

Cărbunii când ți-or arde 'n vatră
In seri de ani târzii și goi,
Tu stând la lepedea de piatră
Să te gândești c'am ars și noi . . .

Iar când din ochii de jăratie
Vor tresări scânteii-scânteii,
Să știi că visul meu sălbatic
S'a mai aprins odată 'n ei.

CHEMARE

Subt zidul alb al mănăstirii
Unde-ai închis un scump noroc,
Cu slovele muiate 'n foc
Ți-ai scris chemările iubirii . . .

Eu le cetesc . . . și dintre șire
Ți-aud chemările de dor
Ca fulgere ce cad în sbor
Spre turnul vechiu de mănăstire . . .

M U N Ț I I

Trup sfânt din trupul ce se frânge,
Voi munți de brad și de stejar,
Străjeri ai țării care plânge,
Plin de povești și plini de sânge,
V'au surghiunit peste hotar.

Nu știu, la cronică nu scrie,
De când avem același rost . . .
Ați mai rămas voi mărturie,
Azi numai frunza voastră știie,
Să spuie nunta cum ne-a fost . . .

P A R I S

Parisul, magică făclie
Cum n'a mai luminat pe cer,
Parisu 'n mintea mea învie
Și frigurile lui mă cer.

Parisul chiote și arde
Cuprins de-al patimilor stol
Cu clocotul din bulevarde
Imensa harf' a_lui Eol.

Parisul din povestea noastră
Prinzând misteriosul val
O să ne cânte la fereastră
Mărețu-i cântec nupțial . . .

A Ş T E P T A R E

Trei trandăfiri într'un pahar,
Trei trandăfiri în floare,
Curaţi ca de mărgăritar,
Te-au aşteptat ieri în zadar
Să-i prinzi în cingătoare . . .

Te-au aşteptat, sărmane flori,
In liniştea mea moartă
Şi 'ngălbenite de fiori,
S'au scuturat de câte ori
Foşnea un pas la poartă.

Amurgul vineţiu de-April
Imi rătăcea prin casă,
Când frunzele tiptil-tiptil
Ca nişte lacrimi de copil,
Cădeau încet pe masă.

O RAMURĂ INTĂRZIATĂ

Nu ți-a fost dat să vezi vreodată
Când toamna palidă coboară,
Intr'o grădină despoiată,
O ramură întârziată
Ce-a înflorit a doua-oară ?

Nu te-ai oprit atunci în cale
Să te întrebi ce taină oare,
Ascund înțelepciunii tale
Infriguratele petale,
Ca mâine stinse, fără soare ? . . .

Și dac'o blândă 'nduioșare
Ți-a frânt o clipă 'n ochi lumina,
Cum stai așa întrebătoare,
Uitându-te la biata floare
Ai înțeles a cui e vina ?

E raza, care toamnei mute
I-a dat fiorul primăverii
Și 'n preajma morții abătute
A picurat pe neștiute
Un strop din cântecu 'nvierii . . .

TRE C U T U L

S'abat muștrări din altă vreme
Din vremea când nu ne știam
Și vin pe nume să mă cheme,
Să-mi strige nopțile la geam,
Ca o pădure de blesteme . . .

Trecutul tău de-odinioară,
Prăpastie cu multe guri,
Cu întrebări ce mă 'nfioară,
Cu șerpuiți și cotituri . . .
Trecutul nesătulă fiară . . .

Trecutul umbră vinovată,
Tâlhăr scăpat de sub zăvor,
Din cripta lui întunecată
Se furișază călător
Și lângă patul meu s'arată.

Trecutul, cioclu de morminte,
Sinistru oaspete de-amurg,
Neguțător de jurăminte,
Din haina-i ciuruită curg
Drept sdrențe, aducerile-aminte . . .

El vine tainic să desgroape
Tot ce-am închis în țintirim,
Ne-aduce lacrimi în pleoape . . .
— Dă-mi mâna ta, să-l gătuim,
Trecutul, când îl simți aproape . . .

A P U S

Duminecă. Nu-i nimeni pe aleie,
Și 'n împietrita pace vesperală,
Străvechiul parc îmi pare o catedrală,
Altarul ei, un strat de orhideie.

Muiat în blânda florilor sfială,
Jos, soarele s'a mai oprit să steie,
Cele din urmă roșii curcubeie
Se frâng pe-o albă cruce sepulcrală.

Apune-apoi . . . Lin, una câte una,
Vin umbrele peste copaci să cadă,
Pân' ce târziu din lac răsare luna.

Lumina-i rece scaldă palmierii,
Când noi, ca doi eroi dintr'o baladă,
Sorbim imensul cântec al tăcerii . . .

Palermo, 1921.

D I N V I E A Ț Ă

In largul mării fără margini, în largul mării
[sbuciumate,
Se întâlniră două scânduri din două vase sfărâmate.

Sărace mărturii răzlețe ale-unui drum dup' o comoară,
Le-a fost urnit aceeași vraje din portul lor
[de-odinioară. . .

Din două părți tăindu-și cale credeau în unda
[milostivă
Când tot același braț de vifor le-a frânt catargul
[deopotrivă.

Deodată s'au oprit în goana de năzuinți spre-o lume
[nouă,
Deodată albele corăbii se cufundară amândouă . . .

Solii pربةge ale morții rămase cele două scânduri
Purtând pe ape fiecare același trist popor de
[gânduri . . .

S'au prins alături când simțiră că tot același :val
[le saltă
Și azi brăzdând nemărginirea merg înfrățite
[laolaltă . . .

RESURRECTIO

Când trec umbrele 'nserării
Pânze de-argintat fuior,
N'auzi spasmurile mării
Cum ne strigă 'n hora lor ?

Din păgâna și adânce
Undelor îmbrățișare,
Dintr'un val ce sparge stânca
Un fior prelung tresare . . .

Parc'o taină se ridică
Din primejdia de apă,
Ochii tăi supuși de frică
Vreau cucernic s'o priceapă.

Eu o știu atât de bine
E povestea de demult,
Din uitate vremuri vine
Inc'odată s'o ascult.

T I B I M A R E

Atâția ani își strecurară convoiul lor pierdut de clipe,
Din ziua când ne despărțirăm de șoapta-ți

[ademenitoare,

Și azi același demon bate deasupra noastră din

[aripe,

Păgâna patimă flămândă tot mai sălbatică ne

[doare . . .

Curând iar vom veni la tine striviți de vechea

[mbrățișare

Să oglindim același vifor în larga 'ntindere

[albastră,

Și să 'ntrebăm un val să spuie: ce e mai sfântă și

[mai mare

E veșnicia ta de unde, ori e eternitatea noastră ?

DE PROFUNDIS

Din sufletul meu, peșteră uitată
Cu scorburi multe văduve de soare,
Tăcerile mai strigă câte-odată
Ca niște robi rebeli în închisoare.

Sunt visuri, patimi, cântece pierdute
Și întrebări nedeslegate încă,
Tot țintirimul vieții mele mute
Mă chiam' atunci cu matca lui adâncă.

Dintr'o poveste mândră și păgână
S'abat frânturi de straie sdrențuite,
M'ating răzleț cu taina lor bătrână
O clipă-abia și negura le 'nghite.

De fiecare plânge-o agonie
Și flutură o umbră de mustrare,
Nemilostivă volbură târzie
Cu ghiara ei mă sapă și mă doare.

Așa pe rând, sălbătice și crude
Mă urmăresc tăcerile deșarte,
Dar anii trec și glasul lor s'aude
Tot mai încet și tot mai de departe.

Riva, 1929.

L A M A L

Sus munte de piatră cu fruntea de var
Jos lacul o pânză albastră,
La mal lâng'o masă cu flori în pahar
Noi doi cu muțenia noastră.

Atâta repaos și-atâta fior
Plutesc peste apele-afunde,
Că taine din vremi ce de mult nu mai dor,
Azi plimbă tăcerea pe unde.

Din soarele-apune blând raze se scurg
Spre trei chiparoși să se 'nchine,
Trei sfeșnice stinse, uitate 'n amurg,
Pe-un umăr de templu 'n ruine . . .

Cum stăm strânși alături și buzele tac
In liniștea fără cuvinte,
Ca albe corăbii pribege pe lac
Ne leagăn' aduceri aminte.

Și 'n vreme ce umbrele nopții cobor
Și gălgâie apa la scară,
Depart, trecutul, bătrân cerșetor,
Ne cântă umil din ghitară.

Riva, 1930.

MARE AETERNUM

Eternă mare, ca și odinioară
Fără hotar și fără de hodină,
De întrebări și neastâmpăr plină,
Azi goana mea la malul tău coboară.

Cu tresăltări de ape și lumină
Oglinda ta prelung mă înfioară
Și 'nchise răni încep din nou să doară
Din flăcări vechi ce 'n mintea mea se 'mbină.

Pe rând, pe rând, eu simt cum reînvie
Cântată parcă 'n surle și chinvale
Uitata noastră mare 'mpărăție.

Și nu mai știu ce mi se par mai grele,
Povețele nemărginirii tale
Sau tainele adâncurilor mele . . .

TREC CLIPLELE

Trec clipele . . . mărgele înșirate
Pe-un tainic fir, de-o mână precurată
In goana lor de visuri argintate
Vieța mea se risipește toată . . .

Când simt că bate moartea din aripe
Eu mă opresc să-mi văd întreaga salbă.
Și văd atunci că tortul meu de clipe
L-a depănat aceeași mână albă . . .

P A X N O B I S

Când cade-amurgul la fereastră
Cu joc de umbre, cu fiori,
El ne găsește 'n casa noastră
Tovarăși muți și visători.

Cu ochii călători departe
Cum stăm alături amândoi,
Un șir de veacuri ne desparte
De-al vremii chiot și noroi . . .

Ca 'ntr'o cetate legendară
Noi ne-am închis după oblon,
Din valul ce se strig' afară
Nu ne pătrunde niciun svon . . .

Se 'nșiră clipele curate
Fără trecut și viitor,
E tainica eternitate
Ce trece-asupra noastră 'n sbor.

Și-atunci în sfânta serii pace
Noi am uitat, de mult, că sânt
Atât amar de dobitoace
Rumegătoare pe pământ.

A S T Ā Z I

A M F O S T . . .

Am fost logodnicul durerii,
Cobzarul cu aceleași strune,
Ce-și țese cântecu 'nvierii
Din stihuri de îngropăciune . . .

In noaptea mea înviforată,
Drumeț îndrăgostit de soare,
Am fost o harfă spânzurată
Pe-o strașină de închisoare . . .

Zidit din lacrimi și dezastre
Eu am vestit o lume nouă,
Voi mi-ați dat vaierele voastre,
Eu v'am dat inima mea vouă.

In zile lungi de pribegie
Biet rob lovit de biciul urii,
Eu am purtat de-o veșnicie
Prea mult blestem în cerul gurii . . .

Mirarea deci să nu vă prindă,
Că azi sub tîmpla mea căruntă,
Nu e nici zumzet de colindă,
Nu sunt nici chiote de nuntă . . .

P O S T B E L L U M

Pământ, pământ, stăpânul meu de-o viață.
Eu ți-am fost slugă, ucenic și frate . . .
Te-am proslăvit cu gene 'nlăcrimate
In ruga mea de orice dimineață.
Pământ, mi-ai fost duhovnic de păcate,
Pământ, mi-ai fost tezaur de povață,
Din lutul tău eu mi-am zidit altarul . . .
M'am închinat la coapsa ta bătrână,
La tine-am supt credință din țărână,
Cu plânsul tău eu mi-am umplut paharul . . .

Pământ . . . Pământ . . . Azi te-ai schimbat la față,
Ca un bătrân cu cuvioasă barbă,
Impins de-o tristă volbură târzie
Dup'o spurcată noapte de beție,
Ești necurat în orice fir de iarbă . . .
Pământ, ești plin de-a patimilor sgură.

Acolo jos în negre măruntaie,
Pământ . . . pământ . . . ai vinovată gură
Tot te mai arde-a crimelor văpaie . . .
Pământ . . . pământ . . . ai otrăvite roade,
Nu-mi poți da astăzi cuminecătură . . .
Pământ . . . Pământ . . . Pe robul tău sloboade,
Căci ochii lui cei dornici de mister
Te părăsesc . . . s'au surghiunit în cer.

CETIND PE BAUDELAIRE

Mai recetesc o pagină bolnavă
Din spleenul tău încarcerat în rime,
In noaptea asta plină de otravă,
Când nu mai râd, căci nu mă vede nime . . .

Mai recetesc și filă după filă,
Par niște triste galbene petale,
E pretutindenii brumă fără milă
Și-atâta toamnă 'n versurile tale . . .

Ce turn înalt, strălucitor de gheață
Ți-e mintea . . . Văd la orice cotitură,
Cum câte-un picur proaspăt de vieață
Primește-a morții cuminecătură . . .

Pe rând, pe rând viziuni multicolore,
Bețiile cu-a lor apoteoză
Mor în căderea vorbelor sonore,
Când visu-și moaie aripa 'n nevroză.

Simt sufletul învins cum ți se frânge,
Un Crist cu pieptul sdrențuit de suliți,
Pare-că văd cum ai stropit cu sânge
Pe unde-ai fost, noroiul de pe uliți . . .

Cum stând așa cu coatele pe masă
Urîtu 'ncinge fruntea mea de ceară,
Iar noaptea grea asupra mea îl lasă :
— O lespede pe-o pace funerară . . .

ASCULTÂND « MESSIAS » DE HÄNDEL

Ca printr'un fum sfințit de denii
S'alungă umbră și vedenii,
S'aud muștrări, se strigă plângerii,
Satana e gonit de îngerii,
Păcatul vechiu din ziua 'ntâie
Se scaldă 'n miros de tămâie,
Din depărtate vremi tresare
Și crește ca o apă mare
Cu svârcolirea lui desleagă
Catapeteasma lumii 'ntreagă.

K A R L S B A D

Sunt fără număr, mutre somnolente
De ambe sexe, valuri nesfârșite
Trec spre izvor, stomacuri obosite
Din cele cinci diverse continente.

Par un cavou arcadele boltite
Subt ziduri sure, reci, indiferente,
Când dintr'un colț răsună 'n vagi accente
Un vals de Strauss cu note gâlgâite . . .

Așa pe rând mulțimile s'adună . . .
Pe urma lor și pasul meu s'abate,
Da! Iată-l plin paharul meu cu apă . . .

Incep să-l beau și liniștea mea gravă
Schitează parcă gestul lui Socrate
Când a sorbit din cupa de otravă!

M A R I E N B A D

Ce blândă ești, domestică pădure,
Sub brazii tăi decenti nu mi se pare
Că s'ar putea vocifera prea tare,
Ori c'ar veni haiducii să mă fure.

Bine crescută, n'ai asemănare
Cu coastele Carpaților obscure,
Unde e svon de clopot și secure
Și unde iese ursul la plimbare . . .

Și totuși pacea ta civilizată,
Mi-a arătat cea mai cumplită fiară:
— Pădure tunsă, rasă, coafată . . .

Vai, n'am s'o uit vedenia burgheză:
— Un neamț enorm pe-o bancă solitară,
Iși mângâia nevasta lui obeză . . .

F R A N Z E N S B A D

In dup'amiaza silnică de vară,
I s'a făcut un gol rotund în minte . . .
Sunt fără șir imagini și cuvinte
Ce s'au pornit în juru-i să tresară.

Pe scaunul ei de lene sedentară
O năpădesc aducerile-aminte . . .
. . . A fost demult . . . La bal ? ori înainte ? . . .
Departe parcă picur'o ghitară . . .

Incet, încet visării se supune,
Când înotând în soarele-apune,
O ciocârlie își înalță trilul . . .

Ea doarme lin . . . Dar într'o clipă, iată,
Din vis femeia sare 'nfrigurată:
— I se păruse c'a țipat copilul . . .

C Â N T Ă M O A R T E A

Imi cântă moartea la fereastră
Ca o vecernie 'n surdină,
Imi cântă 'ncet povestea noastră:
Un joc de umbre și lumină.

Eu o ascult în noaptea mută,
Din adâncimi îmi crește mare;
Intreaga viață petrecută
La căpătâiul meu răsare.

Și cum sub tâmpla mea fierbinte,
O lume veche-mi reînvie,
Nu câte-au fost îmi vin în minte,
Ci câte-ar fi putut să fie.

Î N S A T

CÂNTECUL CĂMĂȘII

(Fragment)

Eu sunt o biată, ieftină cămașe
Sunt o sumară haină populară,
De mii de ani de când mă îmbrăcară
Eu sunt pudoarea plebei nevoiașe.

Eu m'am pornit din câmp de pe ogoare
Din cânepa ce-au semănat țăranii . . .
(Tatăl meu e unul Ioan al Anii).
Mi-a tors în albe nopți de șezătoare
Cu grabnic spor o ceată de neveste,
Din gura lor știu doine plângătoare
Și-am învățat cu firul de fuioare
Din fiecare fus câte-o poveste.
Am fost țesută la război în tindă
Și m'a cusut încet o fată mare,
M'a înflorit la mâneci cu mătășă
Și mâna ei a izbutit să prindă
In arabescuri fine și barbare

Toat' așteptarea dulce de mireasă . . .
Țiu minte, vezi, când am ieșit din casă
Și când la horă 'n vesela grămadă
M'am prins întâi curată și frumoasă
Cum străluceam în albul de zăpadă . . .

De-atunci în cruda anilor povață
Câte-au fost date-asupra mea să cadă
Ca niște păsări groaznice de pradă...
Ce-aruncătură stearpă de vieață!
Prin praf, prin fum, prin negură și ceață,
Subt sulilele arșiței de soare,
Ori în bătăi de vifor și ninsoare,
Eu m'am sbătut o chinuită roabă.
Și zi cu zi din munca mea neghioabă
Mă năpădiră râuri de sudoare . . .
Blesteme câte lung clocotitoare,
Imi trimetea scheletul de subt mine,
Subt vâlul meu adăposteam ruine,
Când glia neagr'o răsturnam cu boii . . .

Și 'n drumul greu cum mă păștea dușmanul
Mi s'au vândut ițarii și sumanul
Numai pe mine m'au iertat ciocoi . . .
Azi, cum mă vezi săracă, nelăută,
M'am sdrențuit, sunt galbenă și neagră.
Și 'n goana mea de toți nepricepută
M'am pomenit netrebnică și ruptă.
Dar totuși poate-ți mai aduci aminte

Că suptă-așa de foame și de boală,
Ca un drapel de 'nfrișată luptă
Pe când era bătaia mai fierbinte
Eu sfârtică, tragică și goală,
Am năvălit tranșeele nemțești
Am dat asalt, în câmp la Mărășești.

ÎN MINE CÂTE-ODATĂ

In mine câte-odată eu simt: se face noapte,
Din netrăite vremuri vin neguri să mă prindă,
Strigări necunoscute și cântece și șoapte
La casa mea colindă.

In mine câte-odată țărani cu zeghea sură
Și glume și ispite și tot ce știe satul,
S'amestecă de-avalma roind în bățatură
Și vin să-și ție sfatul . . .

In mine câte-odată grea liniștea se lasă,
Miroase-a izmă creață și-a flori de iasomie
In vreme ce un popă cu barba cuvioasă
Slujește-o liturghie . . .

TRECEA UN OM

Pe sub fereastra casei mele
In largul drumului de țară,
Sub cerul alb stropit cu stele
Trecea un om cântând aseară.

Era un cântec care spune
Durerile ce-adună anii,
Trist ca un plâns de 'ngropăciune,
Cum numai ei îl știu, țărani.

De unde oare călătorul
Il adusese 'n sat la mine,
Din ce mister pornea fiorul,
Din ce adânc, din ce ruine ?

Il ascultam cum jalea-i blândă
Deasupra văilor se 'mparte,
Nemângâiată și plăpândă
Ca o muștrare de departe.

Și cum se risipea 'nainte
Oftarea lui îndurerată,
O clipă mi-am adus aminte,
Că și eu am cântat odată . . .

BISERICUȚA DIN ALBAC

Bisericuța din Albac,
Tu ești al vremurilor semn,
Tot bietul nostru plâns sărac
E 'nchis în trupul tău de lemn.

Din ce-am cerut, din ce-am gândit,
Atâtea rugăciuni cuprinzi,
Și-atâta vis neizbândit,
Subt vechiul tău tavan de grinzi . . .

Tu știi cum ne-am trudit stingher
De-apururi fără crezământ
La Dumnezeu acolo 'n cer
Și la 'mpăratul pe pământ . . .

De-aceea ostenit acum
De zile rele câte-au fost
Bătrână te-ai pornit la drum
Să-ți deie frații adăpost . . .

Rămâi aici, fă-ți un popas,
Fii sfetnic bun din veac în veac
Și spune-acasă ce-a rămas
Bisericuță din Albac!

Florica

V Â N T D E S E A R Ă

Căsuță albă vineție,
Subt culmea verde-a unui deal,
In noaptea mea de pribegie
De ce mi te arăți azi mie
Căsuță albă din Ardeal ?

Ce val de umbre călătoare,
Mi te-abate iar în gând ?
De ce-mi răsai stăruitoare
De ce te văd acuma oare
Mai limpede ca orișicând ?

Pe semne dușmani te prădară,
Pe semne dușmani ți-au dat foc,
Și-un strop din urna-ți funerară
Tu mi-ai trimis pe vânt de seară
Căsuță fără de noroc . . .

I N Ț I N T I R I M

In țintirim la noi în țară
Movile sunt în lung și 'n lat,
O pace mută funerară,
Te-apasă greu ca un păcat.
In ele taina neființii
I-a prins subt milostiv zăvor,
Pe toți câți au mușcat cu dinții
Din țarina durerii lor . . .

In țintirim dorm munți de lavă
Inchiși subt lespezi de mormânt.
Un cuib de ură și otravă
E 'n orice bulgăr de pământ.
Țărâna tremură și 'nvie,
Căci fiecare fir de lut
Dospește 'n el o vijelie
Din câte 'n suflete-au bătut . . .

In țintirim pe vânt de seară
Șireaguri umbrele cobor,

Sunt morții cari se strecoară
Și prin unghere țin sobor.
Grozavă oaste de schelete,
Nebiruiți rătăcitori,
Ei sfânta răzbunării sete
Și-o împart în drum la trecători.

In țintirim în nopți albastre
Când stelele pe cer s'aprend,
Răsună plânsetele noastre
Și zarea 'ntreagă o cuprind.
Infiorată lunca geme,
De bocet jalnic de femei,
Ce spun din gura lor blesteme
Când duc la groapă ghiociei.

In țintirim mai sunt și cete
De nesătui boi de pripas,
Cari rumegă pe îndelete
Călcând pe-un mort la orice pas.
Și 'n vreme ce sfârșiți de zile
Noi lângă cruci ne tânguim,
Ei pasc la flori de pe movile,
Ei ni se 'ngrașe 'n țintirim.

TRADUCERI

PRIVEGHETORI ȘI CIOCÂRLII

(după Petöfi)

Vai, până când va trebui s'ascult
Cum împlețiți din razele de lună
Cântări din vremuri de demult,
Ce le-a 'ngropat cu valul ei uitarea? . . .
Și când stricați voi cuiburile voastre
Din dărâmate cetățui sihastre,
Unde v'ați pus la 'ntrecere nebună
Cu huhurezi și bufnițe 'mpreună? . . .
Demult.
Demult v'ascult;
Cântați fără 'ncetare
Și 'n ochii voștri tulburi
Văd dulce 'nfiorare,
Văd lacrima părerilor de rău . . .
Neputincioase lacrimi fără roadă,
Căci de minciună ochii-mi dau dovadă . . .
Ce sânteți doar' voi toți pe câți v'ascult,
Voi cântăreții vremii de demult? . . .

Sânteți tâlharii vechilor morminte,
 Ce desgropați a vremii moaște sfinte
 Și desgropați ascunsul ei tezaur,
 Și-l dați pe prețul frunzelor de laur . . .
 Eu nu vă vreau cununa, nici mărirea,
 Miros de mort și putregai e 'ntr'însa . . .
 Se sbuciumă bolnava omenire,
 Truditu-i suflet cere premenire,
 Vedeți, s'a smuls din pacea lui pământul
 Și vântul
 Deslănțuitei patimi trece 'n goană
 Și seceră bolnavi în orice parte . . .
 Vedeți, un neam cum e ajuns de moarte,
 Cum alte cad, căci boala le supune . . .
 Și cine-mi spune:
 Se mai trezesc odată adormite
 Viețile de seminții strivite ? . . .
 Dar uite-acum în ziua de pierzare
 Lecuitor purcede să coboare,
 Nu-l știu, nu-l simt, nu-l văd omorîtorii.
 A ta-i cântarea, orișice strigare
 De care astăzi struna mea tresare;
 Tu ești izvorul lacrimilor mele,
 Tu-mi ești povața viețuirii grele;
 Nădejdea mea spre tine se îndreaptă,
 Ș'atunci un leac durerii din vechime
 Și ranelor tămăduire dreaptă, —
 Eu glasul tău aștept: viitorime!
 : .

Iar voi întârziați poeți:
Tăceți!

Tăceți!
De-ar fi atât de 'ndurerat
Ș'atât de dulce picurat,
Ca glasul de priveghetori
Al vostru cânt,
Priveghetoarea-i soră cu amurgul,
Iar pe pământ,
Noi așteptăm toți revărsat de zori,
Noi așteptăm suflarea dimineții
Pe-a lumii temelii,
Vrem să vestească soare cântăreții:
Vrem ciocârlii!

N O A P T E

(după Carducci)

Adâncă noapte 'n veci nepricepută,
Odihnă bun' a lucrurilor toate,
Ce dormi pe stânci de trăznet despicate
Și 'nvăluși drag livada 'n flori țesute ;

Voi flăcări vii pe boltă semănată
Cu mândra voastră strălucire mută,
De-o tainică poruncă neștiută
Pe-aceleași căi de-apururi îndrumate ;

Și lună tu, tu vitreg milostivă,
Ce tuturor îți dăruși deopotrivă
Tremurătoarea pulbere-argintată :

Răspundeți voi ce-i rostul lumii noastre,
Ce taină doarme 'n bolțile albastre ? . . .

.
Nici nu te miști, tăcere blestemată ! . .

P O E Z I I

(după Ady)

I

Eu am pornit din matca Tisei
Cu moșteniri neînfrânate
Gonind cirezi de visuri oarbe
Din splendida păgânătate.

Se prăvălea 'mprejuru-mi lumea
Intr'o sălbatică strigare
Când eu tăcut și singuratic
Căutam o armonie mare . . .

Robust Apollo dela țară
Haiduc în goana tinereții,
Chemat de dragoste și cântec
Loveam cărările vieții . . .

Azi nu mai am nici râs, nici glume,
Nici dor de zâmbetul femeii,
M'au omorât evangheliștii
Și oamenii și fariseii.

II

Eu vin dela malul râului Gange
Cu visul 'mpletit din raze de soare
Mi-e inima biată o floare de lotus
Cu fine petale tremurătoare.

Ce chiot și larmă la iaz lângă moară
Ce mâini nodoroase lovesc din topoare
Și cum mă ucide sărutul sălbatic
La marginea Tisei ce caut eu oare ?

III

Pe taină în părăginire
In larguri buruiene cresc . . .
O știi câmpia 'nțelenită :
Este ogorul unguresc.

Eu mă cobor la sfânta humă . . .
O roade ceva . . . Stau și-ascult . . .
Popor de ierburi otrăvite
Unde sunt crinii de demult.

Mă strâng sălbăticate vrejuri
Când din adânc aștept un glas
Și-un miros blând de flori uscate
M'atinge 'ncet la orice pas.

Tăcere — gozul — buruiană
Mă prind, m'adorm și mă 'nvelesc . . .
Din depărtare râde vântul
Peste ogorul unguresc.

IV

Vii prea târziu femeie,
Cu sufletul tău darnic,
M'a omorît pustia
In care strig zadarnic.

Pustietatea largă,
Vai unguerească pustă
Cum m'a stropit pe aripi
Mocirla ei îngustă.

Azi nu mai e nimica
O lacrimă să-mi deie,
Eu am venit prea grabnic,
Tu prea târziu femeie.

L Ă M U R I R E

Apariția acestui volum de versuri a preocupat în mod insistent multipla gândire a lui Octavian Goga. Intimilor săi le-a comunicat adeseori această intenție și unora, chiar, le-a împărtășit planul după care ar fi dorit să-și grupeze materialul. Plasându-se deasupra eroicelor frământări pământești, voia să-și închidă cu un final de realizare senină opera sa. De aceea și titlul pe care l-a ales : DIN LARG.

Pietatea d-nei Veturia Octavian Goga a făcut ca acest deziderat sufletesc să ia ființă.

Noi n'am făcut decât să urmăim cu o deosebită grijă manuscrisul poetului. Tot ceea ce este cuprins în acest volum a fost rânduit de mintea și mâna lui Octavian Goga. Nouă, nu ne-a revenit decât devotamentul unei realizări tehnice.

D. C.

CUPRINSUL

DIN LARG	Pag.
Din larg	7
Profetul	9
Isus pe valuri	11
Poetul	14
Stejarul	16
Pace	17
Regina Elisaveta	18
1883—1933	20
RĂSBOI	
De profundis	23
Poveste veche	26
Pământ și cer	28
Ceahlăul	31
Afară trece moartea	33
Vorbesc tăcerile	34
In bivuac la Akerman	36
Hora morții	38
NOI	
Inviere	41
Vita nuova	42
Tovarăși	43
Pustiu	44
In noapte	45
Strigoii	46
Tristia	48
Breve sogno	49

	<u>Pag</u>
Departe	50
Cântec	52
Sufletul	53
Cărbunii	54
Chemare	55
Munții	56
Paris	57
Așteptare	58
O ramură întârziată	59
Trecutul	61
Apus	63
Din viață	64
Resurrectio	66
Tibi mare	67
De profundis	68
La mal	70
Mare aeternum	72
Trec clipele	73
Pax nobis	74
ASTĂZI	
Am fost...	79
Post bellum	81
Cetind pe Baudelaire	83
Ascultând «Messias» de Händel	85
Karlsbad	86
Marienbad	87
Franzensbad	88
Cântă moartea	89
IN SAT	
Cântecul cămășii (fragment)	93
In mine câteodată	96
Trecea un om	97
Biseriçuța din Albac	99
Vânt de seară	101
In țintirim	102
TRADUCERI	
Priveghetori și ciocârlii (după Petöfi)	107
Noapte (după Carducci)	110
Poezii (după Ady)	111

MONITORUL OFICIAL ȘI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
B U C U R E Ș T I 1939

LEI 60.—

C. 52,911